

Издаје Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 5 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франка, на по
годину 10 франка, на чет-
врт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у
плаћеним писмима и непо-
средно администратору „Гла-
са Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картоном упућу-
јући на пошту у Котор.
Доплату плаћа се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчића. За огласе више
и на дуже вријеме миље.

Позив на претплату

НА

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“.

Многим нашим претплатницима
истече претплата крајем овога мјесеца.

Стога позивамо учтиво њих и све
пријатеље нашега листа, који су ради
и даље овај лист држати, да нам за
времена пошљу претплату, да им
не би, због касно стигле претплате,
који лист од нове четврти изостао.

Цијена је „Гласу Црногорца“:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-
УГАРСКУ (и за БОСНУ и ХЕР-
ЦЕГОВИНУ):

На годину 6 ф. а. вр.

На по године 3 „ „

На три мјесеца 1 „ 50 н.

За све друге земље у Јевропи

Америци:

На годину 20 франка.

На по године 10 „

На три мјесеца 5 „

Претплатници из Аустро-Угарске
(и Босне и Херцеговине) нећу плаћу
своју претплату поштомском у-
путницом на г. Петра Рамадановића у Котор. Нарочито се у-
мољавају претплатници из Босне и
Херцеговине, да им не шаљу новце
непосредно овомо у запечаћеном пи-
сму, за које ми морамо овдје плаћати
свагда по 40 до 50 новчића, него
нека упућују претплату на г. Петра
Рамадановића у Котор, и то поштом-
ском упутницом, која је сад и за
Босну и Херцеговину уведена.

Претплату из Србије на наш
лист прима само књижа Велмира
Валожић у Виограду. С тога нека
се тамошњи наши претплатници изво-
де за времена с претплатом обратити
на ту књижу.

Претплатници с других стра-
на нека шаљу своју претплату у
плаћеном писму на: „Управу „Гласа
Црногорца“ на Цетиње“.

Цетиње, 13. Септембра 1881.

У П Р А В А

ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.

ЦЕТИЊЕ, 12. Септембра.

На изјештаја наших из Улица,
који су нам стигли приликом и пово-
дом високе посјете учинене тој варо-
ши од стране Њиховијех Височанства,
може се јасно разабрати двоје: прво,
колико је наш Књаз-Господар заузет
очинском бригом за свестрани напре-
дак тога новодобивеног краја црно-
горског; друго, колико је народ та-
мошњи одушевљен за свога Господара
и одан својој новој отаџбини.

Једно и друго, пружајући јако
јемство за развитак здрављих и по-
вољнијих односа у оним крајевима,
мора се највишим задовољством
испунити свакога патриоту.

Да наш узвишени Господар у рав-
ној мјери дијели љубав и наклоност
своју међу све своје поданике и да
он у томе не прави разлике између
старијих и новијих Црногораца, то је
већ опште позната ствар, коју није
нико доказивати овдје, јер се о њој
да дједу само могао оциједочити сва-
ко је отворенијем очима пратно при-
лике бар за ово потоње пет шест го-
дина.

Црна Гора имала је срећу, да као
удио свога побједоносног оружја при-
ми под свој кров мноштво народа, ко-
ји је истина поријеклом и старином
српске крви и племена, али се теча-
ем времена промјенио вјере и имена

ошенио од свога чокота и постао љу-
ти непријатељ Црногорца — својој
рођеној крви и кости.

Кад је тај народ повраћен у кри-
ло наше, није био ни на крају наме-
ти ни Господару нашем нити икојем
Црногорцу да му се свети или да га
казни за многу пакост и увреду те
је наивно овој земљи, него, на против,
свак је примљен био као рођени брат
раширеној рукама, а сувише Госпо-
дар је као добри отац свакога познао
под моћно крило своје.

Ако ће по души и савјести да
говоре, нема тога Мухамедовца, који
би смио рећи, да му је од то доба
ико у Црној Гори ма у чем па жао
учињено. Је ли ријеч о вјери и о вје-
розаконским адетима, смијемо рећи
да нема земље у свијету гдје је сваком
свакој вјери слободнија него у Црној
Гори, а по готову Мухамедовца не
могу у вјери својој имати ни усред
Стамбола нише слободе по што је и-
мају у Црној Гори. Они, који
то не вјерују, нека се сјете само ка-
ко другдје бива и нека пореде посту-
пак са Мухамедовцима у нашој зем-
љи са начином како се с њима посту-
пало у другим земљама, које су на
гласу са своје величине и просвјете:
нека нам по души реку, е да ли су
игдје код нас чамје турске у употре-
бљивање за стоваришта сланине и кр-
мљивне, и е да ли су игдје светње
турске разоране и уништаване, од
прилике онако као што су прије
вратио према Францези учинили са
једним светим мјестом мухамедовским
у Тунису?

Што се осталог тиче, немају се
мухамедовци на што потужити. Наша
држава није разбојничка ни плячка-
шка, него држава уређена и правна,
гдје се зна шта је чије и гдје се сва-
ком своје поштује, храни и брани. За-
то у пмање мухамедовско, које се за-
текло у Црној Гори, не смије нико
таћ, јер је овдје свачија својина све-
тиња. Осим тога свакоме је у грани-
цама закона и под јаком заштитом
њиховом остављено, да слободно ради
и тече и да се помаже, нити ико има
разлог да страхује да ће му се уз-
ети најмањи дјелић од онога што се
његово назвало.

Али не само с то негативне стра-
не да немају наши нови суграђани му-
хамедовске вјере да се туже на Црну
Гору, него баш и с позитивне имали
би пуно разлога да буду с њом задо-
вољни, јер не само да се не заима-
рују новодобивени крајеви црногорски,
него се на њих у сваком погледу још
више пажња обраћа него на старе.
Кома није познато с каквим одушевље-
њем Господар вада мисли, збори и
ради о напретку Никшића, Подгорице,
Бара и Улице? Ко има очи, а не ви-
ди, шта је већ урађено за свестрани
напредак тих крајева, и по томе су-
дећи ко би имао смјелости да нам пре-
баци да се у будуће за њих ништа
урадити неће?

Руку на срце, на признајмо, да
ниједна држава с тако слабом снагом
и с тако малим средствима на ра-
сположењу као Црна Гора није то-
лико урадила за своје новодобивене
крајеве.

Да су пред нашим Господаром
сви Црногорци једнаки, види се на
поштовању и при поштовању и на по-
штовању државних чиновника, гдје
Господар не пита које је који вјере
него саме: има ли владу и способ-
ности. За то и називамо приличан број

чиновника мухамедовске вјере у нашој
државној служби, и тај би број био
још већи да нијесу по несрећи поље-
ди покљонено им повјерење на азо у-
потребили, те тијем начином вишу
вредност против себе изгубили.

Кад се из свега тога јасно види,
да су нашим суграђанима мухаме-
довске вјере у Црној Гори сви усло-
ви пружени, које могу тражити за сво-
је благостање и за свој напредак ов-
дје, онда се, у њиховом сопственом
интересу, јако жалити мора, када се
примјети, да међу њима на неким
мјестима још таквијих има, који не
могу искрено да се окрјате са сво-
јом новом отаџбином и са поретком
у њој.

Овим појаву не може се наћи уз-
рок другдје него у безумној каквој
инерцији, која с пола долази и ко-
ја када људима мира, и помућује им
чишту свијест те не могу да распо-
знају истину од лаж, прави пут од
кривога.

И доиста, чули смо да има так-
вих безумнијих агитатора, који тим
простим људима пуње главу тијем, како
је цијело данашње стање само при-
временно, како ће Црна Гора изгубити
то што је добила, како ће опет на-
стати турско господарство над тијем
крајевима и раширити се још даље
и т. д.

Разумије се да памет људи про-
стијех, који нит виде нит знају шта
бива по свијету, који од постанка сво-
га знају само за турско господарство
а не знају да се том господарству чу-
на перје и крила не само у Јевропи
него и у Азији и Азији. — разуми-
је се да ограничена памет тих про-
стијех људи не достиже, да провиди
сву нукљину и глуост тих и таква
подобнијих агитација.

У толико више позване су вла-
сти наше, да раде против тих агитација
будном и правичном али при-
мјерном строгињу и обавјештавањем
народа, а уз то ће школа и просвје-
та временом своје урадити.

Но ево ријечи које изустисмо,
а код којих се морамо мало зауста-
вити.

Школа и просвјета!

То су ствари, од којих и наши
Турци бјеже баш као и од крета. Чу-
ли смо, како се туже да би могли све
и сва којекако подијети, ма за шко-
лу не ће ни да чују.

Шта им је тако криво од школе?

Школа поези просвјету, просвјета
људе усавршава и подиже у сваком
добру. То тек не може бити криво
нишом на свијету, на ваљда ни нашим
Турцима.

Или је можда црногорска шко-
ла каква установа од друге руке?

Црногорска школа, према њеном
основном закону, тражи од свих родитеља
црногорских, да дјечу своју под-
вргну основној настави, која је општа,
обавезна, и бесплатна. Сви народи у
свијету благославају такве школске за-
коне, а они, који их још немају, уз-
дишу за њима и боре се свијем сила-
ма да их у својим државама заведу.

Кад се црногорски мухамедовци
такојим законима омиру, онда се тај
отпор њихов опет мора свести на на-
вор који гдје год на страни лежи: на
какву спољашњу агитацију, која на-
шим мухамедовцима свакојаким ла-
жима уши набија.

И доиста, чули смо да има тако-
вијех у туђој служби стојећијех не-
сретница, који мирне и безазлене љу-

де свакојаким страхотима узнемиру-
ју, као да се мухамедовска дјена за то
натјерују у црногорске основне шко-
ле, да би се ту отргли од своје вјере,
да би научили јести свињетину и т. д.

И овдје је опет задатак нашим
властима: с једне стране, да овакве
агитације за времена спречавају и агитаторе
примјерно казне; с друге стра-
не, да народ из обмана у том обзиру
изведу и да му праву истину кажу:
како никога црногорска није рад тога
основана да им у вјеру њихову дира,
него да им дјечу обучава у општем
грађанским знањима која су свакоме
нужна, а у вјери нех их наставља њи-
хов ход онако као што је и до сад
чињено.

Кад се спољашње агитације енер-
гично сузбију и кад народ праву исти-
ну чисто разабере, увјерени смо твр-
до да ће тад престати сваки отпор и
мухамедовци наши прионуће уз са-
установе наше с оном равнотњу, коју
им налаже сама њихов интерес.

О томе нам свједочи стање да-
нашње у Бару међу тамошњим ста-
новитијем од све три вјере, који се
сви лијено паже и земаљске законе
подједнако поштују.

О томе ево пружа нам и Уни-
верзитет јемство сјајним дочеком свога
Господара и одушевљеним натјепанем
у давању доказа љубави и оданости к
свему, што се кљони на благо и на-
предак цијеле ове земље.

Лијели примјер њихов не може
остати без благотворног утиска на су-
грађане њихове и једногвјернике по о-
сталијем крајевима као и за оне који
се још клате као тобожњи бјегуници
по сусједним турским областима, а
то нас кријени у увјерењу, да ће до-
ћи пријеме и да није далеко, кад ће
се и данашњи грјешници раскајати и
увидјети да им није спаса и ако у то-
ликом заграљу с браћом својом а под
окрштем свога узвишеног Господара
Црногорског.

Имамо једну озбиљну ријеч с беч-
ком „Пресом“.

Она је рекла у једном од споји-
јех потонјих бројева, да Црна Гора
тјера према Аустро-Угарској *девојку*
воли и, а за потврду тога казала је
ово: што наш лист долично кокетује
с догађајима у Херцеговини и у јуж-
ној Далмацији, што наш лист омла-
динску радњу у Далмацији слави и
велича, што у питању домобранства у
Босни Которској доноси само непо-
вољне гласове из штампне која је кроз
непријатељску Аустрију, што стање у
Херцеговини претакла тако црно да
већ прве бити не може и што већ
не може довести да унесе разбојничтво
које је само од некога времена узело
мах. „Или хоћете да рећи?“ — пита
Преса. — Једне стране пуди нам Цр-
на Гора, а потребе своје добре у-
слуге неће пријављивати домобранског пи-
тања. Друге стране опет страхе њен једи-
ни лист вонча се тако као да је у служ-
би омладине или арабалине Коваче-
вића.

Рече „Преса“ и — остаде жива!

Да видимо прво, стоје ли горње
претпоставке њене.

С догађајима у Херцеговини ми
не кокетујемо никако. Наша је сваг-
дашња искрена и отворена жеља, да
народу тамошњем буде добро и да он у
свачем напредује. Та жеља наша са
свијем је природна, јер у Херцегови-
ни живе браћа наша, крв од крви на-
ше и кост од кости наше, и по том

судбина њихова не може бити за нас равнодушна. Како је данас тамошњој браћи нашој, ми у том немамо ни кривице ни злуде. Они су данас под управом аустро-угарске монархије, и ако им је под том управом добро, они ће је благосиљати; а ако им није добро, јамачно нијесмо томе криви ми, него други неко и друго лешто. О стању у Босни и Херцеговини ми нијесмо нигда у нашем листу писали по нашем изворнику, којијех смо довољно на расположењу изили; нијесмо то чинили баш из обзира на добро сусједство с Аустро-Угарском, којој нијесмо хтјели давати повода, да се сумња о нашем добром расположењу према њој и о чистоти ставијех односа према постојећем стању у Босни и Херцеговини. Да се пак то стање никакко није поправило по да је све горе постало, то су поосвједочили својим извјештајима из овијех крајева листови аустро-угарски, којима се не може прибавити ни непријатељство према аустро-угарској монархији ни олошација према њој, ни ошатије а богме ни превелика напост и осјетљивост према добру или злу онога народа у Босни и Херцеговини. Ти су листови: „Преса“ у Бечу, „Пестер Лојд“ у Пешти и „Аугсбург. Алг. Цтг.“ у Немачкој. Кад су ти листови почели доносити члане вавјештаје о Босни и Херцеговини, држали смо да нас није обједити неће никаквом потвором ако и ми по тим листовима кажемо оно што смо јавно знали или што нијесмо хтјели рећи док нијесмо чули из уста аустро-угарских и тамошњој влади одвајну лаж.

Ако из тога „Преса“ изводи дволичну политику, онда је време Аустро-Угарској, кришом чини прије свега доћи. Ми смо измислили и Аустро-Угарској и народу у Босни и Херцеговини, и по томе не можемо жељети једном добро, другом зло. Дволичност бр од нас било, кад бисмо хваљили стање у Босни и Херцеговини а знамо да је оно такво да већ горе бити не може. У томе би лежала дволичност, а не у пријатељском отвореном зава и недостатака, које смо видели чинили по приставима пријатељским Аустројер.

Што се гаће вањег „кокетирања“ са догађајима у улној Далмацији и слављења и величања омладинске радње, на то знамо рећи да ту не може бити говора ни о „кокетирању“ ни о „слављењу и величању“ чијем ми смо испрени и отворени пријатељи цијелог народа нашег (и остарјеле и омладине) у Далмацији, и сваком даном приликом трудимо се по силама својим да то посведочимо. Искрено и отворено пријатељство испључује свако „кокетирање“, и „Преса“ је била прво несрећна пад је ту рјеч употребљива, држећи ваљда да се ми бојимо изја-

Листак „Гласа Црногорца“.

ЖЕНСКИ ДОНОС, ПРАВНИ ПОНОС.

Из „Причања Вука Дојчевића“

6. 6

† Ст. М. Жуковне.

У једноме селу, при савиј обали Ска-
лдрског језера, живјеле двије сусједне дове-
дене и удомљене истога дана и године, које
су се љубиле као и гдје сестре, а још вазади
другарице шибуби, љезуби и свијет на ре-
што пренећуби; премећонца им грло пре-
мечуби, јер се њихова језика било на чуду
ишло седа. Нешто мо чувешу, а њош доо
што би саме називале пљ доведале, ове су
жиле све и свашто, свачије шчелове и живи-
љине, јакку љовину даљну и ближну, све
што се у селу обихи догађало и што се
кому шчело или у љоважу народа. Доста
би оута саме на прети посматле читаву при-
чу о коку или о чему, пак се каже друга-
рица. Ја тири, а ова другој, а друга тре-
ћој, и тако се љзмишљотина прече од у-
шуби до ушуби, и преће кроз варод као и
стала, јер љажубице шину дио народа је-
дије прече ату, него добри! Свак се од те
двје језичине уклањао као од жива огња,
да га не заћуби, да му не подметну што
му шине у уши дозла, да избетну риве-
чана и карежу. Обје зајетине у исто до-
ба, а чеш бешмош зтудушевз до седа
дота зтудзла, а нико им зиво није, но су
се као прваћинио*) стићеле и брале.

^(*) Ono što čuo oko kojeg se kući priča s
čudno.

финти се отворено да смо пријатељи
народу нашем у Аустро-Угарској, али
претиоствљајући можда да се с Ау-
стро-Угарском не може стојати у при-
јатељским односима док се не рату-
је с јединим од њених народа.

Прво и друго погрешно је са свијем. Могли бисмо да се мало ближе примакне свијећа историји Црне Горе, па да се увиди да она пита није давала у најам свога пријатељства нити је у Бечу питала за дозвштење смије ли кога љубити или мрзати. Ми желимо и хоћемо да останемо пријатељи и добри сусједи с Аустро-Угарском, но никада се то пријатељство не ће имати с наше стране по цијеву мржње и непријатељства према рођеној браћи нашој у Аустро-Угарској. Ми не можемо да разумијемо да неко може бити пријатељ једној држави а да у исто доба не буде и пријатељ свијема народима свијем. Ако се у Аустрији пријатељство тако схваћа, онда је она — униоух у свијету.

Односно омладине далматинске, ми нијесмо њена дјела ни славали ни величали, просто за то што ви нијесте ни дали омладини прилике да развије своју радњу, дакле о овој приче могло бити ни руке ни зијене. И намјера омладине српске у Далмацији: да просвјетом припомоћу унапређењу свога рода и краја, навла је и паћи ће наша топла одзива у листу нашем и паћи ће га у свајем независнијем и напреднијем органима јавнога мишљења, јер је то намјера племенита и благородна и достојна востане свајех добромисленијех људи, само не натражњала и страњиваца који у сваком напреднијем покрету привиђају бауке и страњиза.

Према томе лист наши не стоји у служби омладине, али служи њој и зато ће јој послужити чим год може да постигне оне лепе и племените циљеве.

Што се тиче нашег држања у питању домобранског у Бони Которској, држимо да ће господи у Бечу још бити у свјеском памћењу: е да ли су им од „загреба“ биле наше добре услуге. Каје ми у осталом нијесмо чинили дволично него у обостраном интересу и аустро-угарске монархије и народа нашег у Бони Которској.

А за Стојана Ковачевића не стоји, да смо игде у овом листу његова дојезда унесли, но смо престо регистровани што смо у другом листу има о њему написи. Дабоже да се омет не друге стране ни познани не осјећамо, да конкурсирамо за расписани сједај на његову главу.

Još nešto na kraju. U Austro-Ugarskoj imaju neki dvostes običaj da smatraju drskavo na brijuni Dalmatinskom, ali i Crnu Goru. Oni koje zenađenja austro-ugarska. Pris-

нину пређу омазе једна другој суну, а тама, и пошто се племијале и шалиле, и одговорише: «што ти то хће? могла си и без мене да ручиш порок, ако једна роди млада и дрхга женско, да младешић буди мушкарчић, ако да Бог ди уваживе. Иако ми се не вистресе, и да денетос месеца и једна свирет и миру биће се и с разговарајућим, пошто свјет ти, о невољођезима, и како да изиђе и да стављати и питомити да назири, дама, бјелка каже нову везу својом, да и како живијеље дијеу куће у брату, и како да иу се зблија вјечаха још и да иу омаже,

Često bi u šali rekla: "Kad sam od
brazda bratim, kamo sam se onda
čuvala ja tu novčetu, a kad sam se
rodila muško, pak sam se čuvala
meni je majčino omraženje bilo
pla - pošto sam u snu vidjela
sreća me neka stara priča, a
reče: "a što si se čuvala, majke
majke djeteta rađaju - a ja sam
da obje rode iste novčetu, ali
jeleko. Ne treba da se plašim
došlo od jada da plašim, ali
čuru, ni kako se plašim, ali
je rodu junača priča, ali
prije nas rodila, a mišić
svako mjesto seko, a redni
četovati čedo kao svoje
kazale nekome ni od
koje su mi djela, ali
boj vještica kida, ali
ih avale Mr-

*) Проријечу да ће и савјасом мушко дијете
те жене којој у њеном охри- мљеном.

**) Кад се дјетињак жене савјасом мушко,
у једној породици, протичу да ће родити мушко.

ма томе често им се хоће да и над нама овдје ведре и облаче, и да нам у име разлога диктирају своју вољу и свој ђеф за правац наше политике.

Но, и ако смо пријатељи и сусе-
ди, од тога смо још подалеко, да се
том диктанду покоравамо.

За то мало више мјере и обзира,
ако хоћете да се пазимо!

Дуовска бесједа Теофана Жив-
ковића.

епископа горњо-карловачког.

Насија толиког путовања нашег, по-
саје толики бијела и невоља наших на то-
ме путу, све нас данас, богољубезна бра-
ћо, у прекрасном врту божјем; да нам
на младици његовој мину све невоље наше,
да оданас, да се одморимо овдје од тога
пута нашег.

У Христу Спаситељу јесмо, и живи-
мо ми. На кад смо се нејакч нажуђили
лежећи на слами витезејској; заштити се
бјежећ у Египат од погубе Пророке; на-
мучили се е једом и тисоцином за потребе
свога старјега; виастили се у дувају пу-
стињи, назебли се у бујној лавовима бије-
сној синојејској води Јорданској; намарили
се путујућ од села до села, од града до
града, од мора до мора; настраонали се
сваке страоте у вртлу гециманском; напи-
тали се горке жуци на врту; назекали се у
ладну гроу туђу; наплакали се за Госпо-
дем нашим, што нас је последије ускрес сво-
га узнео се на небо оставио садје само-
ране саме; кад смо еве то прошали и опла-
мно дошли; ево нас еде у прекрасном бо-
жијем врту данас, да нам на милости ње-
говој мину све невоље наше, да се одмо-
рамо слатко у овом рају божијем.

Препрасна је то врста божија, Хри-
стова и наша православна црква. Како ди-
вно расте, шири се, цвати и успијева она
на животnoj благодати светог духа, која
нас оспјештља на свјема мијењима и про-
мјенама живота, од ране зоре до мракa
вјeka, од колајевке до гроба.

Надјаво је слатко, побожној души по-
шинути овај, где јој се свуд околу не
значајна зелени купине синајске, и у тој зе-
лени еванђелики надјављено живота зе-
лени и мирише лијено, а лилије јој треп-
та ва животворном зраку оном, који је
небдио над полама над овцима савјетом,
над је стварало Бог овај свијет.

Како је славној побожној души ода-
дати одаје, која јој из тог адемог и нада-
дуног живота и града славољубна тица над-
злавог гутуца, она нећа тица, која је
у класом она небеснога трептила над-
злавог Господа нашег, кад се крство
на Јордану; и од које тице примили су на-
данашињи даи Апостоли Христови, да умя-
но појати, славити и зеличати Бога, свије-
на језикима људским, те га тако и ми
православни Срби већ изаду и више годи-
на служимо и славиома нашим народним,
наше јошје народне побожности језиком.

Па зар не би била прија гриота, мо-
ним вас я штета то, кад бз ми доустижи
попаддан, да нас уанемире овјег нечи-
сти духови казни, и да нас они потисну
из овог раја божијег? А шта ја рехох,
падан, нечишти духови? — та иматија љу-
ди вјеру, да су то празне маште само, и
вјерох ја једна, вражија маштанија од бањске
девојке, да свако нећине.

Христјани мори, пун је свијет пе-
хора, а тајни вјештине влад. 12, ко-

...pri, da im pod tinaidimke ukrok i
...ne nauđe. *)

...godine, kad počnu djeca naoko-
...opazi svekrva da joj dobrosetnja
...hromide. Nađe xhela vjerovati svo-
...ostvizi, neg jedan dan kad joj
...nože u mlin, skuce malu i preme-
...noću pri nozi, kad li lijeva kraha
...dva prsta od ruke. Stade da pla-
...da se pod grlom zamine, gdje zapazi
...erču jednom hromicom. Što he
...jadi? Po što je mnoge noći o zlu mi-
...na, nauđa da tu dobañu nesreću mužu
...rije. „Ja nijesam ni rad toj trgovini-
...joj mužu to je tvoje maslo; do danas
...am ent i prijeti toga prijateljstva,
...od danas hu svađe. Prevali i stegla, da
...se s vama ne nabije gora bruzda. To su Mr-
...kovi poela, ako da Bog da nastane, kad ni-
...vjerencu, on je može i horu vjenčati;
...je dvoje to minulo. **) Ako si ga sli-
...vjerivala, vnešim ga osinjjesna že-
...! *** }

Када Мрко напуни петнаесту годину, већ је оружје пронашао; алијеп као да се крвај, види да га је мајка за њим ишом у тојој, а на да се није шалити са кјим бравом Златије, па се хћеи се оженити, ни од страха разијерати, ни од јутро оманије и обостри, по својој илаци матерњи, знањем у напштоку. По се

*) Пречају да вјешница не може да оту
ваудите ако му вјена не вна, зато се у напн-
вјена многи зову надимцима до смрти.

*** Ako ti ga vjerila, doš je joni bio u
trobi sajeu, ne biš ga barom ženati bio u
doše ti kad je namet eteao.

jima je zašao ovo ovakvo blagoznanje naše
u ovom rađu božijem; na nastoje i rade
na svaku ruku, i na svaku velu, kako bi
nas odati potisli van.

А шта мислите, гдје се обично задржавају, и од куда вастрју на нас они? Мислите ваљда по ладни клавесци, гдје се мију и умивају лице биле наших народних пјесамца, што „пролијећу замо тебе трком као маглом утва златокриза?“ Или не у гажени раскршћу, гдје се у врану коду мотају лонане вјештице и цопријнице, што ће да изију срце из колијевке, ако всде на подови ремз?

O! ne dubezini moji. To su vidjete sve prazne bazine i dvorije same, nito su nam se zadržale iz sjedule i prezule, u gatačkim pripovijetkama iz praog i lažnog vjernoj djetinjstva naroda, na ih za to i sauzimo rado, jer nje omoimju na naše djetinjstvo. Nema takvih nečistih duhova nigdje na svijetu, na ni oko biestrih studenaca i potoka, koje je osvetila blagodat svetoga Duh; ni oko rascriha i no rascrihu, koja je osvetio častni kret Hristov, i svetoga Save.

Печености духовно ти, што могу да нас уздигну, — ај неће ако Бог да, — у овом рају божијем, они се коте и савијају баш у самом ерцу човјечијем, што се на ерцу Бога одирије благодати светог Духа одбрађују; и они и упи своје од састе књиге и науке Христовог Еванђеља; и православној прили његовој, и криво стеченој слободи њеној помућују; савјест и свијет, подривају тежељ.

Таквих нечистих духова имаде жалубоже и међу нама самима; још им се од Косова није затрло сјеме. О њима ћу се разговарати с вама другом приликом. А овога пута позорие Вае чиним ва онога духа таквога, који се са стране залетео ових дана међу нас овамо, а на крили тангит славодубља и прасте себичности од овога свијета, да нам замути наше наибожије мисли, наша најсветија осјећања, са којима смо ми одрасли, и са којима смо се до сада нашој духовној снази на свакој у нашој православној, и српској народној цркви.

Он нас бесједама изјаљубезнијима, и језиком слатким као мед, саијетује, опомиње, позива, преклиње, да пријеђемо Унији.

Из читања и слушања наших народних књига, и из приповијестља наших старих, наших праћедова и ћедова, знате ли да несрећно владице оне, Југовића у Хрватској, и Краљевића у Далмацији, и за њихову наклону радњу, и како се према тој држави народ. А знате још боље ола гешина мучеништва славнога нашега владике Јакшића, гомирекх изадуђера, и самога народа нашег, Жумберка ради, и ове наше браће укуова православне крхке ради. Ви ете дакле увазили добро, несрећно име то, и знате, што то туђе име значи, и знате, какви је био онда, па је и данас ехмер оној цуетоловској вртљарнији, што се тјерала некада, па ове ево онет да се погјера снама, под барјаком хрватског имене тог. Само што се онда дјелало штриком и батином: а сада се дјела тројицом још опаснијим, најмудријим и медљавим тећедлама.

Uzidom se sada ohe i traži tobog,
da se dobrovoljno izmiri istok sa zapadom,
što su se razdijelili prije izlaze
godina dana; da se time ukriću napada-
ci sa svojju spravna stožer i šestvu crk-
visnomu, koji oni drže u Renu da je; a
tame onet da bude očaja crkva, kako bi
ona lakše užmogla svađati ono kraje

gde nije? kao da ga zemlja roždrnije!
 Prolu tri godine dana, a ni Mruka ni od
 Mruka glas. Otac Zlatijan zač je jedan dan
 razgovor sa svojim prijateljem, prioznu oba
 svoje žene, i tu razviera djeću suzama, i
 pletekno kao da su čuli Mruku pusti glas!
 Pri rastanku mati Mruka polubi svoju
 pusuženu neijestu, a zakuje mater Zlatijinu,
 da ne da Zlatiju za kum blizu, da joj se
 radi ne ponzivaju gledaju je često.

Прилику se za tim, da se prestavi jedan bogati Zebanin, ujak Zlatijin, koja je imavina od srca poroda, ostavi sve njegovo suho u sirovo Zlatijin, a ona da mu daju pomoć. U mali rok navale od svakud prosijoci kad su čuli za priču, a Zlatijevim roditeljima ne daju je dati blagost, nego je zaruče čak u Gruz u jednoj kući, a to svadbu odgode na godinu dana: jer se roditelji ostao siromašan bez matere baš sadržano, pošto je Zlatijin prtenovao.

— Kad mati Mrkova, чу да mјrзja, и да
и Zаmјa заручила, поче да се каје и очи
и, што развјери сина и тури га млада
и нешта у бво ошме: — Тешко ошме
и ђи од прве среће! — викаше она бо
као маришта пољуља да остави
и, ако је и хрома то јој је од Бога,
и у остале не маја је, друге колико је
и. Али је мала на свијет, хромца бани
и? Данас би ејела на стечено, а не да м
и, имади ми Мрје вечере и комака. Ко
и, ајала шеничи погача, желећи хо и
и баба етерчаго!*) —

*) Забављати што и ваљерити. Дубод од шине
нице и дубод од шине.

нејеретство и ону поквареност, која се да-
наје посудама стравогити ширити.

То се оне и тражи тобож. И ту би
онда била наша велика част и слава.

Ал по какву цијену да нам буде та
част и слава, да смо и ми православни
Срби припомагли с наше стране за тим
нама на срце баченим савјетом и тим пу-
тем и највишим свјетлостима то крајње не-
јеретство и ту давашњег вијека покваре-
ност, која из недара наше цркве и не из-
бијају, већ по ту уграва, да се ми раскр-
стимо с оним, што је нама до сад било
највјетвије и најрођеније. Да се оспрости-
мо са нашим лицима и спасоносним пра-
вљављем: да разоримо нашу српску народ-
ну цркву; да прегорјемо наше име народ-
но, с којим смо се до сада носили ва-
дала: па да тако, одбијени од чокота на-
шег праједовскога, који нас је до сад ра-
дио и кријено и за овај и за овај живот,
као православни Срби изчезнемо са свим
са овога свијета.

„Ајте браћо, да заваљујемо нејер-
етство; а свадавамо га дајемо, ако Ви из-
нејерјете православну цркву Вашу. Ајте
браћо, да овој давашњег вијека покваре-
ност, и заједничким силама станемо на пут,
да се не шири даље, а то ћемо учинити
дакле, ако само ми сви оно покварено,
што ете као благодјерни српски народије-
ковима градили до данас.“

Ето видјете, љубави моји, кад овако
говори, овако од прилика мисли нечистим
духом занесеним прљавом тај, који се по-
јавио међу нама, као некакав пророк не-
које будућности евангелије, ако се само ми
једини смо са његовим прикосталим рим-
ским, и тако му поможемо прекрестити о-
вај јаз, што од толико вијекова дијели за-
пад и исток.

Весеља његовог, његове вјере те, да
се данас поселим толикиј дугијех вијеко-
ва може да премости овај јаз, који је прије
толико вијекова да нас зупије истине раз-
вадио сам божији промисао, но коме се и
ваљда Израђено и Јудино развојаше по
премја оно; тога вјесела његове вјере те
ми му браћо, нишким приговором не ћемо
капити. Али да му ми у тај његов при-
говорне моет тако грађу дамо зар? Да
ми разоримо православну цркву нашу, па
да му да тај његов моет од њеног кам-
ла и њене грађе дамо и бабе и коње, и при-
јетке и бајалице, и подмисаке и ограду зар?
То оће он?

Зато дакле жели он, имати нас у са-
везу с Римом, и под алатном калом само-
дринца његовог?

Зато дакле? Да нам црква не буде
глава више, сам Господ и Спаситељ наш
Исус Христос, ако тога даде Бог, главу
вишег свјетла цркви, ако ете глго, ако,
непошленичким исподизвољачаг, вјеселка
во неба: него толики смртан, који је у три-
јеху зачет, и у тријеху га родила мајка
његова, као и мене што је.

Зато дакле? Да престанемо вјерова-
ти овако, као што смо, нашег душевног
спасења ради досаде вјеровали са нашим
православним црквом. Него да вјерујемо о-
нако, како нам кад из своје божањствених
права пуноће он наукувао и поручивао
буде; који нишконстантинског вјерова-
ња не чита овако као ми, него са свим
придацима и другчије; који се сам не пр-
сти, и дјечице не кришави као ми, него
другчије; који са кришавом не свршава
скуп и светог миропомазања као ми, не-
го много више и другчије; који народа
не причешћује тајелом и крвљу Христовом
као ми, већ самим тијелом, а у освешено
вино или крв Христову умаче нешто своје
кад потписује анатеме; који прјеврћу

нико туђ свијет, ево га Бога ми с оца у
карнацијем аљинама, и под еротијем
оружјем.

Кад чу Златија да је Мрко дошао, и
кад га виђе, прегрну кроз једној магалу*,
настала, и одјелена као симболија, просу
сузе пиз бијеле лице, а и ало јој бело;
нога вјереника није никад ни оком кадјели,
него је родитељи тијели, да је и не питају,
а с Мрком је расла, привола дјетињство,
слушала му матер гдје је неом зове, дијели-
ла ручак и ужицу, чедно доба и раније
дјети; а сад се отуђила и раздојила без
срда и мрости, као да се никад ни дру-
жали нијесу. Дале, ва истину!

А и Мрку се расјали кад виђе своју
неуђућу, пак миста е тога, а нешто е
павлора материна, којој је разбијало ево
Златијино благо, поче да се по седу јад-
кује; како му се вјереница првијела иза
њего жива, и како му родитељи нијесу би-
ли власни примати натраг вјеровно обиде-
је са дјетом, док сину не чују смрти. Ра-
дио је на сваки начин да се са Златијом
стане, да је какогод наведе да се с њим
крпомице вјечна, по је мати Златију авла-
рала под девет кључева, и бранила Мрку
да проври.

Дође земан свадбач. Ево барјак свата**
по девојку, а био дјевер у нејесту бјежи
Команли младожењин ројак по танкој кр-
ви. Нија могао Мрко паћи четника да се
узда у угрбати сватима појесту, него у
дружину се с јединим братучедом његовијех

не дријеша од покајањих грјехова као
ми, него га дријеша и од ових грјехова
унапрво, које ће он починити тек; која
свештенство народно није окрестено као на-
ше, него је реда дружице; који о разје-
шности женидбеног вијенца немисли овако,
као што са св. апостолам Павлом ми ми-
слимо, него дружице; и који и над болни-
ком не свештава масла онако као ми, него
дружице.

Зато дакле? да се с црквија и с ча-
сним трапезом напном не обраћамо више
истоку, гдје се родило, умро и васкрсао Го-
спод, сунце правде, исток истока; већ да
се одседе обраћамо западу, што је тамо
његова пријестол.

Зато дакле? да нашим светом Сави,
светом Арсенију и мајци Анђелији канд-
ла и свијећа не плаћемо више, јер то су
српске народне цркве свитељи, а вјеро-
не цркве запад не познаје.

Зато дакле? да нашу најстарију и
највјетвију народну крстијимена славу,
и свештаре јој колач и кољиво затремо; и
да е освешеним босиљком водике освешти-
мо, јер тога свега код њих није.

Зато дакле? да својим милним покој-
ником „дестурјие“ некувамо, јер не неку-
ва његова црква.

Зато дакле? да нашу дивну у цркви
пјеванију народну, и пјевнице наше са ор-
гулама и корушима замјенимо, па да нам
чанијемо у кућама нашим и на народним и
домаћим славама нашим наше дивне сти-
хије, тропари и величанија; јер није код
њиха швет и обичаја тога.

Зато дакле? да нам код вјечнавања
покрстиштва уобичајени, побожности и мо-
литве прјевне испуњени народни обред за-
тремо, да и њему, па и највишем наравно-
га свијета појаву том у нашега народа не
буде ни трага ни гласа више, јер га нема
у Латини.

Зато дакле? да се сад се састајемо,
некоздривамо наше, као досаде што смо,
„Христос васкресе“, „Христос се роди“,
„помоз бог“; него другчије: „ваљен Исус
и Марија.“

Зато дакле? да наше за православну
цркву и слободу и вјероисповјести и народ-
покривене управе њене прјаве стечене по-
властие народне спалимо; па се са цркви-
јам црквеним животом својим склоњимо под
свете његове скуте; па и себе, своје ду-
ше и своје богање без сваког пригово-
ра слободе повјеравамо оним владама и
направљима, које нам он буде нахјељивао,
а не би их као досаде, па призва светог
Духа и највишим правем благослов бирали
ми сами, и наш свети владицански, и на-
родни збор.

Зато дакле, да небудемо православни,
и да не будемо Срби више, већ да будемо
други некакви, и њенито друго.

И кад би то тако било, тада би цр-
кви божијој синуо образ, ојачала бијелим
ћелесна снага њена, нејеретство би пало,
стравојито овој денацијега вијека поквар-
ености одузео би се мах, а Спаситељу
отворио би се врата у будућност сјајну,
велику.

(Свршиће се.)

Политични преглед.

Још једнако стоји састанак цара
у Давиду на првом мјесту политичке
дискусије и даје обилног материјала
конфликту политичарима за даље
свакојаким кула по ваздуху. У самој ства-
ри, као што је и природно, ништа се по-
уздано о њему не зна. Истови значини
и показивачи остају и даље при том,
да састанак овај није имао друге циљеви

година, поћу у Груду, и ту преноће да сре-
ћу кушају.

Сјутрадан подрани дјеве с младом на
извор, да се по обичају напију хладне воде.
Мрко је самодруги завао за кам врх точка,
да убије вјера, а уграби Златију. Кад се
настретица поспигне и пресече да пије, а
за њом стоји вјеро дуике, Мрко овако на
вјера дугу пушку, по мјесто вјера пого-
ди алом ереком Златију у сред чела међу
црне обрве, јер се била алоеретица на
ноге испривла у оно што пушка алине.
Вјер, не имавши са собом велика оружја
побјегае, срам га било! а при Мрко напе
и пренемогне се врх Златије, која кад чу да
је он, потхватају слабијем духом, рече му:
„Да је просто Мрко, кад си ме ти убио.“

Овако але и срамотно погубије није се
још у Зети доиђало. Куд ерше да је Мрко
на оном мјесту гром сгрјао, него што о-
кажа образ и оружје на женску главу, ко-
ја га је залуд љубила и жељавала мило
човјека. Прогледа се она утроба, која рађа
тако људе! Заваде се села и браства и већ
пријетило крвопролиће, кад се све од јед-
ног склона два нестретна она, да окупе цр-
но коло, да их мири и наморужа. Златија
отиди нарече двадест и четири човјека, а
Мрков позивне од њих пољовину, које је сам
хтио, да сједу.

Кад се коло састало да цијени алати-
јину главу, један кмет Кастрат урло се да
веда никад живи да се уцијени женска крв
као јуначка: — Мрку је доста муке и не-
воље — рече Кастрат — у истину га вје-
рили — разјерили; млатоу три године од
немила до недрага; оидно му друга жену
и мирал: убио разјерену нехотице, а на-

што да се виде тако блиски рођани као
што су кар немачки и руски и да узлазе
међу собом старо пријатељство, које по-
стоји између погизана днастије немачке
и руске, а то опет само може саукити у-
тарбљу мира; други јак листови хоће да
знају, да се овјех састанак опет успо-
ставио тројанарски савез, а то еуде по то-
ме што се знављично потврђује да састањак
у Давиду није ништа друго него иста-
вак састанка у Гастајну, и да ће ова са-
станка у Давиду екорисити изведати гдје
год састанак између царя руског и ау-
стријског хме ће се есваљено извршити ки-
сао о тројанарском савезу. На што је пак
тај тројанарски савез, о том нас поукава
инглиска „Памал-Газета“ овако: Савез тај
не може имати друге циљеви него или про-
сто да се брине за одржање мира или да
дијеле Турску међу се. Ако је савез учи-
њен ради мира, он може дуге тријетакко је
пак учинен ради дијеле Турске, он ће се
распасти ови час чим се буде на једну
приступило тој дијели, јер ће се савезници
сами међу собом поклати. Биће дакле сва
прилика, да је овај тројанарски савез скло-
њен ради одржања мира, јер Русија нема
данае воје да ратује. Ако се пак Русија
и Аустрија узмогу међу собом погодити
о дијели истока, онда ће се та дијела под
покривом немачке извршити, а сад је
за то згода као икад, јер Францеска има
пуне руке посла у Тунису, а Инглиска би
се опет добрим новцем и сипетками могла
забавити у Мисру, па — ко би онда ето-
јао на путу Русији и Аустрији да подије-
ле исток међу се?

Тако „Памал-Газета.“ На против, не-
мачки лист „Нац. Цтг.“ тумачи дајински
састанак тако као да би онлико замишљени
двојанарски аустро-немачки савез, по-
чем Аустрија није оправдала она надала
воја је Немачка у њу подлагала кад је с
њом савез склањала. За то сад Немачка
научила тај савез који јој ништа не при-
једи, па склања савез са Русијом. Чему
се пак надала Немачка од савеза с Ау-
стријом, то „Нац. Цтг.“ нескрено изводи
у овоме: надала се прије свега да ће
Аустрија отклонити све сметње које сто-
је на путу економској политици Бисмар-
ковој, а аустријски државници показују
су се да за то немају ни силе ни воље.
Савез са Аустријом имао је помагати јав-
ну истону политику те државе, но од те
јачине — каже „Нац. Цтг.“ — дајас се, па
жалост, ниш не види. У мјесто да је Ау-
стрија отворила пут немачким населе-
цима у Босну и Херцеговину, она је тај
пут са свијем затворила, па и оно мало
населеника, те је отишла на Немачке у
Босну и Херцеговину, изгубило се са св-
јем, јер Аустрија за љубав својих Сла-
вена прејекла је свако даље досељавање
Славена аустријска влада, слабо је што
чинила, да задовоје симпатије Немачке.

Тако „Нац. Цтг.“ Чудовато је само
при том то, како се „Нац. Цтг.“ може са-
да издати од рускога савеза да ће се и-
спуштити оно, у чем се прелазила са савез-
ом аустријским, т.ј. да ће сада падају Ру-
сија Бисмарковим несповијеница утрти пут
у Босну и Херцеговину!

Владни лист талијански „Дарито“ у
брзак је великој да се Италија не одоци
приступом својим у савез сјевејних
држава, те оптро укорала све оне исто-
ве талијанске који су противи том при-
ступу. „Саа је прилика — каже „Дарито“
— да ће овај састанак у Давиду имати
практичнијех резултата, који ће нас
прије али послје ставити у положај да
морамо рећи, да је Русија за времена у-
чинила оно што Италија није умјела ни
није хтјела. Свак ће лако увијети, да ће се

губаво душу и образ; оставио чевину апо-
стојину да већ Зећавини није, во да се по
свијету скита, без имена и отаџбине, као
циганин. Убити женску страну! па коју?
ону што му се залуд осамнаест година ча-
дала, за њим вехла и уздицала, ту срамоту
не може опрати никакв дуг ни саузи; да
да за њу све царско благо, залудга дана,
образом није ништа помишљано! Не пошто
је уведо обичај, још за Душана, да жена
поје у по јуначке главе, и кад је ко хота-
мије гађа, не смјемо ми јутрос пресуђе-
вати, ит. Законикомом, што су мудрини
магови уејекли у установили! Да дате Зла-
тију оцу све оно Мрково, пак и да је де-
сет пута више нег је, не би му кћер ускр-
сла ни губитак измишати, него што хте
иш. Умрну међу акрвањем, а укор-
јенати. Ко је рађао на коња, он најдење
зна, како га рања боли; за то покајница
тужа; све су рание поклој срца, а синоаде
посред срца!

Одговори му кмет приморац: — У нас
се суди душечка глава у по цијено, а жен-
ска своред јуначка. Да није жена неби на
људи бивало! Ваљда жели вриједи града,
на кој је кућа и напредак. Које би благо
платило мајку девет Јусовања, а ви би је
сад цијенили у не Рад. Гривагова! Има
јутрос у нас навијех сто одава, нећете већ
по једне понести кад их не цијените според
себе и као своју главу! Моја је жена наша
оидна; ово ми је етидо рећи пред свом
ко образа; али бих волио дочекати у ко-
маде оба сна, што сам с њом по грјеху
издвоио, и која су ево оружјају дорасла,
него да ми њу Бог раствори, камо да на-
кесни човјек! Ја сам мислио судити Мрко

Италија у толико мање трајати у колико
је длаже Немачкој и Аустрији самијема
или у савезу с другим кем до својих ци-
љеви доћи.

Један хамбуршки лист јавља, да из
Давида нијесу послати никакви телегра-
фични подрава цару аустријском, дакле
да овај није могао ни одговарати на исте,
као што се по новинама дажно проносило.
Цар аустријски извјештен је био е са-
станку у Давиду једним ручним писмом
цара немачког на два дана прије саста-
ка, и то је писмо дошло цару један наро-
чити царски улаз из Берлина. У исто до-
ба пришло је цар аустријски преко руског
посланства у Бечу једно ручно писмо од
рускога цара. Шта у томе писму стоји, то
нико не зна, али даје се саутита да
ће бити што е састанку у Давиду. Не
зна се још поукало, да ли ће се састати
цар руски е аустријским, али ако то бу-
де, састанак ће бити исто такв на некада
као и овај у Давиду.

Иза учлиене небује у Мисру са-
стављено је ново мисирско министарство
овако: Шерие-паша, пресједник и мини-
стар унутрашњих послова; Мустафа-Фехим-
паша, министар иностраних дјела; Хајдар-
паша, министар финансије; Немаз Ејуб-
паша, министар грађевине; Махмуд Бару-
ди-паша, министар рата и пошрства; Зе-
ли-паша, министар привредних добага; Ка-
др-бег, министар правде. Масирски ала-
нични лист доноси једно писмо Шерие-па-
ше управљено на велику, у којем се нала-
же програм новог министарства. Шерие
предлаже: да се састави државни савјет,
да се поставе преговори због одржања ме-
ђународнијех судова, да се домаћи судови
преустроје, и да се са страњим силама
трговачки уговори склопе. Шерие вичоми-
че, како је јевропска контрола у итали-
велике услуге масирским финансијама, те
предлаже, да се та контрола и даље задр-
жа, на што је киди пристао.

Из Америке стигла је жалосна вј-
јест, да је честита пресједник републике
америчке Гарфилд умро. Иза толиког му-
ченија, које је трајало више од два мјесе-
ца и у којем су њада и страхована сви-
јех пријатеља Америке расли и надала,
ето је на пошлетку нестретно душу му-
чавицам нацином честити предстојани ре-
публике америчке. Главе му је дошло је-
дно подло еруће тамнише корупцијетич-
ке парције. Но као што је приједок њо-
гов Линку смрћу својом значајно побо-
ду слободе над ронетом, тако ће и он, на
жалост опет смрћу, запечатити побједу по-
штенства над поквареношћу. За њим жали
ево поштенни свијет е оје стране овека,
која ће за вазда лијен спомен о њему за-
држати.

Биса Милан пратио се у Србију, до-
секан одушевљено од епога народа.

Министарска кина у Србија још на-
је ријешена, т.ј. још се не зна ко ће за-
узети министарство иностраних дјела и
финансије. Како новине страво јављају,
не ће се ова криза ит ријешити тако бр-
зо, бар докле не докле се кмет Мила не
крати са свога пута по Србију, камо ће
овијех дана поћи у пратњи министра Га-
рашанина.

У Хрватској и Славонији доврше-
ни су избори за сабор, а чинени су нео-
бичном жестином. Борбе су се за прена-
гу ове партаје: народна (апатива), неза-

у седам глава, кад нам земљу отрова, кад
под вијенцем уби ону која је уа њога ра-
сала да му буде столица, да евоим вијек
проневе и пород наведе; коју је иста дојка
питала, а мати му је осамнаест година не-
вом авала. А што велики, Кастрате, да је
Мрко Златију нехотице погодио из пушке,
ја ти се чудим гдје си збором застранио!
Мрко је Златију очн извадио кад је крјеноу
да је вјечаву и уломљену с источника гра-
би, пак је правда божају павела, да се о-
бруче мило човјека! —

Да да једну прекинемо п горе зло пре-
течко, речеко ја: — Није ни један од нас
даз глорифије узгоди путом! Мрко је ду-
жан немаломе суду а Господару ало,
што је пошљено, то посао наш није. Да је
Мрко кутља домаћин, суд би му прикноу
шљеме на кући, као што га је пр-берио да
већ Зећавини није. Наше је да намирамо од
онога Мркога Златијину оцу, који нагуби кћер
на великој божијој правди. Да ми дамо више
са закоником и обичне чинило би се старцу
као да је задужбени а не подмир, пак док
га скротимо и ублажимо да претори кћер,
би му рание пољакцило. Најбоље је држа-
ти се законика! Ноке обиде у стару зем-
љу мука увести. Нека баш поје Златијина
глава у по јуначка, осим мита и чести; а
удову нашта, он ће каћи лако другу ако
буде и бес мизра; женски донос аразни
понос! но се Златија неће већ никад оцу
повратити! Стари су аловарици говорали:
два је пут човјек несео у своме мјесту;
једном кад се жевя, а другом кад млат
обудови! —

На тој мојој ризи осуду, а етеме у
бесједи риче: Жељски донос, аразни донос!

* Руча, окно, прворочић.

** Кад је на брду двадесет и пет свата,
је обичај да носе бајраке.

виза (опозиција), стража права (Старче-
лића) и српска самостална странка. Народ-
на странка дебила је огромну већину од
48 гласова, независна опозиција има 14,
странка права 9, самостална српска стран-
ка 2 гласа. Један је посланик, Арнолд (из-
брајан у Београду) изван свјетских странака.
Срба било на савору (ако се не варамо)
12; од овјих десеторица су у народној
странци, а двојица у самосталној. Сабор ће
се отворити 15. Септембра, претрешће а-
дресу, изабрати заступнике за угарски са-
бор и онда ће се одојити. Бан је отпу-
товао у Беч.

Домаће вијести.

Петње, 12. Септембра.

— Овогдишњи празник Мале Госпо-
је представља је у нас државом светко-
вном: црквеном и народном, која је још
увасиљана била свјетом светом тајном
крштења и извором свјетлости Кња-
гињиним, која је добила име: Кесенија.
Као сваке године у ово доба, тако се и о-
ве године окупио велики број народа црно-
горског, да прослава савау храма ода-
шње свете обитељи и да присуствује ра-
досној свечаности крштења новорођене
Књагиње. Уочи свемога господњег дне,
када се већ смркло, бјеше наше Петње
давно освјетљено, а народ је врло по-
улицима пометрујући у веселом разговору
освјетљено. Сутра дан служења је у од-
ел обитељи свјетлана саваба, а за тим је
шљедовало крштење. Све је било начином
свечаном. Прије свечаности у цркви бјеше
постављен пред свјетом двором један
упарован подубатаљ, који се послје по-
ставља пред манастир и тамо под запо-
вједнишвом г. командира Бошка Марти-
новића чинио прописане почасти. Из свјет-
лог двора ишао је поход у цркву овим
редом: напријед су ишли порјавици и кња-
жњини гласовници, за њим је на руско-
ма књеза новорођена Књагиња, иза не
су ишли г. Јовин, црско-руски министар-
ревидент на Петњу, као преставник уз-
вишеног кума Његовог Величанства Цара
Руског и Њена Свјетлости Књагиња
Зорка, као преставница вишег кума:
Његовог Вишочанства Велике Књагиње Ма-
рије Едмундовне; за њима су долазили о-
стали чланови високог владајућег дома са
различитим заступништвом страних дворова
на Петњу, њиховим и осталимјех одлич-
ним господима одашњим, господи државни
свјетлици, министри и остали достојан-
ственици и виши чиновници црногор-
ски. Поход је застао пред црквеним
вратима, гдје је по прописаним са-
ветним правилима наше православне цркви
новорођено дијете призивано и црквеном
молитвом и благословом у цркву на крште-
ње унесено. Крштење је за тим обавље-
но по свјетим нашим црквеним обредима уз
чинодјејство преосвећеног владице раш-
ког и захумског г. Висариона и службу кне-
же одашњих свјетлици, а у присуству
горе наведених господи и мношине побожни-
ца народа. Иза свјетлог крштења ишло се
у двор на честитање узвишеном родитељи-
ма, а за то пријеме изабачи је „са бану-
ра“ 21 топушки метак. Њихова Вишочан-
ства Књаг и Књагиња чекали су пред спо-
љашњим вратима од двора и ту су при-
хватили своје мило крштено дијете и уни-
једили га у двор. Иза тога шљедовала су
честитања, најприје чланова дипломатског
тјела, за тим остале госноде црно-
горске.

На по дна јаван је у свјетлом дво-
ру објед, на којем су били, осим Њихови-
јех Вишочанства и осталих чланова висо-
ког владајућег дома, и одашњи заступни-
ци страних дворова. Том приликом Ње-
гово Вишочанство Књаг изио је ову адр-
вцу:
„Данашњим свјетим обредом, изврше-
ним над мојом драгом кћери Књагињом
Кесенијом, Његово Императорско Величан-
ство Цар Александар III., узвишеном мој
покровитељу, благовољашно поновити ду-
ховну негу са мојим домом, кне и Његова
узвишена сестра, Велика Књагиња Марија
Едмундовна, обавезали су ме једна дут ви-
ше, оном благодарности и дужности пре-
давности, која се никада не зна заборавити,
а коју ништа изолити не може. Издрже-
тијех чустава, молим Ваше Превасходство,
да узвишеном Господину Вашему изјавите,
а Ви, Књагињце, Њеном Ц и краљ. Ви-
сочанству Великој Књагињи Марији.
„Сад да књижице у вишину издржава:
„Да живи Њ. И. В. Цар Александар
III. и Њ. Ц и Кр. Вишочанство Књагиња
Марија Едмундовна!“
Здравља она пропраћена је од свјет-
них присутних усклицима: „Живи!“
У вече долазила су Њихова Вишочан-
ства у свјетлом двору вечеру са ода-
браним кругом свјетлих гостију. Том приликом,
ако неколико јела, устао је Његово Вишочан-
ство Књаг и обратио се преко пута
сједоцем руском заступнику г. Јовину ова-
ке издржави Његовог Величанства Цару
Руском:

„Да је мој давни предшественик Вла-
дики Данило пошао у Русију пријед боја
на Цареву Ладу, бити њаше примљен код
наше браће Руса и њиховог цара као ка-
кав обичан Епископ којег окрута Бугар-
ске или Србије. Но у боју овог страшног
Прогорци освјетљаше образ себи и своје
вољу моме пријетку. Он је тада ведра че-
ла пошао у Вашу велику домовину и за-
пренио милост, благовољење и покрови-
тељство у овда славно владајућег цр-
ког монарха Петра Великог. Велики Вла-
даца Руски милостиво прими вођа црно-
горског и рече му: Ја нас својим и бра-
ћу не као и саме Русе!“

„Од тога доба далекага цно низ брат-
ске заједнице и јуначких дјела књижица је
повјесница којој ништа утећи не може. По-
кровитељство Царева Руских био је наш
штит, штит од сваког тарфа. Наша вјер-
ност, нас удаљавши, сиромашних, нејаких
била је ипак ширај свјетлост некућена тако
постојана као и наше планине.“

„Ласкави су влада били за мој дом
сви знаци њаше и благовољења Царскога
Дома напрема мого; али они који се у но-
во вријеме тако милостиво изише на ме-
не и на моје, привезују ме једном пише за
Вашег Цара и Царство. Но рекох: да је
владики Данило био пошао у Русију при-
јед Цареву Ладу, како би примљен био; за-
то ја не ћу на ту милост, што су од вла-
да Царевих Руски показали мојој поро-
дници, примити као сопствено, не! него је
примам као поклоњену свој Цркви Гори,
свијема Црногорцима, који ми вјерно и ју-
начки помажу држати повисоко на моје
Горе заставу славијанску. И сада ћу са сви-
јема који су овдје ноћас наплати: у адр-
вцу назива Великог Покровитеља Цара
Александра III., узвишеног нашег Кума.“

На издржави ову, која је од свјетих
присутних бурним и дуготрајним жи-
вљем припраћена, одговорио је г. Јовин
рекавши: „Да, ако су Црногорци од Царе-
ва Лаза у Русију бивали радо виђени и до-
чи живи, послије Вучицког Руси се упра-
во диче и износе њима и сматрају се срећ-
ним што имају такве пријатеље и такову
браћу на далеком југу.“

И овај одзив г. Јовина на издржаву
Његовог Вишочанства био је пропраћен о-
дличним укланцима.

Иза вечере благовољно је Његово Ви-
сочанство Књаг сиша са својим гостима
у одашњу, гдје се подуже с њима разго-
варао о различитим земаљским потребама.

— Јуче на по дне стигли су нам из
Углица гости необични, који јакимно ја-
гда у свом вијеку нијесу долазили на Пе-
тње. То је нова мухамедовска војска Ње-
говог Вишочанства нашег Књаг-Господара,
или другимјех ријечма: нова црногорска вој-
ска састављена од самјих мухамедовца
из Углица и околине. Каће их на број око
100 људи, који су овамо дошли, под
предвођењем својег командира, да оваје
приме оружје као и други Црногорци. Вој-
ници су сви здрави и тасити људи. С њи-
ма је дошао амо и гувернер углицки г.
Војвода Симо Поповић, а за њега и тамо-
шњи мухамедовски улазми се неколико хо-
ра. Услијед доласка овјих гостију напла
је паром од јуче добила нешто мало му-
хамедовских облич.

Телеграми „Гл. Црногорца“.

ЛОНДОН, 8. Септембра. — На
Монбренча јавља се, да је Гарфилд
јуче умро.

ПАЗИЗ, 8. Септембра. — Пре-
говором склапању трговачког уговора
између Ингалске и Францеске оти-
чети су. Новине говоре да је влада
одлучила да сазове коморе за 5. Ок-
тобар. Поговара се, да ће кабинет
Ферјес дати оставку.

Књижевни оглас.

КЊИЖЕВНИ ПОЗИВ

на претилату и предбројбу.

Одава ме многи моји пријатељи на-
говараше да у посебном зборнику издам
своје љубавне pjesме. Већашу ми они: „У
твојој садашњој доби ти можеш да то учи-
ниш без никакве уштедања, а нашој смјад-
ни, једног и другог спола, даровати наш
љепу забавну књижицу, из које ће она
примати много сладоности чистијех и ватре-
них љубавних осјећаја, сладоности младе
народне јеванке и израза.“ — Они су
ми такође навађали читав низ најодбра-
вљивих постова, које ми моја скромност не
допушта да их овдје дословно изложим.

У првом свему томе ја сам одгађао и
пак да те своје pjesме у свјет јурам, че-
кајући на бољу агоду и прилику. Та се аго-
да ево сада приказала. Мој врли пријатељ
Др Рокко Мишетић, садашњи дворски
лекар Његовог Вишочанства Књаг Црно-
горског, одлучио се да са својом божијом
срећом набрзо ступи у брачну везу с јач-

ком и благородном госпођом Катницом
Пржићевом из нашег вилогојиног Ду-
бровица. — Рад да оном веселом и радо-
сном пригодом, пружим својему пријатељу
јавни знак најсрдчајашега свога
пријатељства, а истијем махом још и своје
најосјебнаје хариости, ради свасоносне ле-
карске приписмои, коју ми је кроз дивје
задње године, не само као научак и иску-
сан лекар, но још и као прави рођени брат,
у свакоме тренутку указивао: одважво сам
се да предименовање pjesме на свјетлост
љубави и да их њему на усмену посве-
там.

К љубавијем pjesмама, — од којих
у подовно само неколико објелодањене
овде у „Гласнику дјалматинском“, а неко-
лике опет додије у загребајском „Вијенцу“
и у дубровачком „Словинцу“, — придоао
сам своје „Цвијеће“, које је још године 1858
у посебној збирци свијета угледало, те од
неумрлога Н. Томашеа у велике хваљено,
и свом половином вриједнијем Ј. Пудином
на италијански преведено, а сада јешто по-
множено и на много мјеста поправљено.
Због тога књига је наслов:

„ЉУБАВ И ЦВИЈЕЋЕ.“

Pjesме су ове раздијелене у два гла-
ва дјела, од којих први дјелу подраздијељује
се на двије, те у раздије а.) долази: „Спо-
менај моје љубави;“ а у раздије б.) пје-
сме: „О љубави другјих.“ — У други дјелу
долази само „Цвијеће.“ — Сва књига ва-
носити ће до 8 тискиних табакана 16. нн,
а штампаше се укусно и на финој хартији.
— Ако се скупи од двије до три тичне
предушеника, штампаше се два издања, —
једно ћирилицом а друго латинацом; илче
назива ће само са ћирилицом словима.
Цијена је најумјерија, и то: за оне, који
одмах претилату положи, 50 новчића; а за
оне, који се само предброје, 60 новч. Дућан-
ска цијена новчисти ће се пак на 80 новч.
— Само мени познати пријатељи, слава
Уредништва српских и хрватских часо-
писа, слава Управитељства нашјих јавних
јех, српских и хрватских Друштава, као
и ове штоване особе, на које овај Позив
понаособно управљен буде, — могу бити
скупоцоцама претилатника и предбројника.
Предушенивање траје до свршетка мјесеца
Октобра т. г. — Писма шаљу се управ на
моје име у Котор.

Најзад умољавам све наше јавне Ли-
стоге, да би извољили благонаклоно овај По-
зив у своје ступце примити и објелода-
тити га.

На Главатоже 15. Августа 1881.

Ј. Сундечић.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА,

Браће Јовановића.

Изашла је свеска 21.

ДЈЕЛА ДОСИТИЈЕВА.

Књига II.

БУКВИЦЕ ДОСИТИЈЕВЕ.

II. — 16 н. (35 пара).

Добија се у свијема српским књижа-
рама. — Претилата на 24 свеске ф. 3 50
(7 дин.) а поједина 18 н. (40 пара) и онда
излажемо ми о нашем тропку сваку свеску
уредно. — Излази сваких 14 дана 1 св. —
Новац молимо у напријед с пошт уплатником.
У Панчеву.

КЊИЖАРА БРАЋЕ ЈОВАНОВИЋА.

ПОШТАРСКИ

ЉЕТНИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта од данас до
свршетка Септембра 1881.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Петња
за Котор у недељу: полази у 11 ура, пре-
давање до 10 и по ура у јутро; у уторник:
полази у 11 ура, предавање до 10 и по
ура у јутро; у сриједу: полази у 6 ура
у јутро, предавање у уторник до 5 ура
по подне; у петак: полази у 6 ура у јутро,
предавање у четвртак до 5 ура по подне.

Долази из Котора: у уторник, разда-
вање у 2 ура по подне; у сриједу, раз-
давање у 9 ура у јутро; у четвртак, раз-
давање у 9 ура у јутро; у петак, разда-
вање у суботу у 9 ура у јутро, ако
пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Петња за
Котор у петак у 6 ура у јутро, предавање
у четвртак до 5 ура по подне.

Долази из Котора у петак, раздавање
у суботу у 9 ура пред подне.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Петња
за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић,
Подгорицу и Углице у понедељник, сри-
једу и суботу, предавање до 11 ура у јутро.

Долази с Ријеке, из Бара, с Данило-
ваграда, из Никшића, из Подгорице и из
Углица у уторник, четвртак и недељу
раздавање у 10 ура ако пошта стигне на
вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази за Ријеку, Бар,
Даниловград, Никшић, Подгорицу и Углице
у сриједу, предавање у уторник: до 5 ура
по подне.

Долази у четвртак, раздавање у 10
ура пред подне.

Канцеларија је сваки дан отворена од
8 јура до 11 у утро а од 3 до 5 по подне.

Петње, 20. Марта 1881.

Управитељство

Књ. црногорске поште.

ТЕЧАЈ БЕЧКЕ БОРЗЕ.

Од 12. Септембра 1881.

Државни дуг у сребру	7660.
„ „ „ банкна	7740.
Златна рента	9410.
Довоји од 1860	13075.
Банчине акције	829.
Кредит	35250.
Лондон	11775.
Ц. кр. цекан	556.
Наполеон	936.
Државна марка	5750.

Народна привреда.

ТРИЈЕНШЕ. 31. Августа. — Разна
роба на нашем тржишту имала је овако
дешје слиједеће цијене:

	ОД	ДО
Восак прижарски у утар за 100 кил.	86	98
Кафа порторико	63	73
С. Доминго	53	72
Рио према врсти	36 50	38
Цукар аустријски	34 25	36 25
тучени	63	150
Цвијеће траве бухаче	6 50	7
Наранче скривања	7 50	—
Карубе пушешке за 100 кил.	7	—
левантинске	16	—
дјалматинске	6	13
Смокове Каламата	82	84
пушешке	32	33
Лимуан скривања	13	21 50
Бадеми или мандуле пуш.	13	13 50
дјалматинске	13 50	14
Љешници	10 75	—
Шљиве	7 75	8
Пшенца руска	—	—
угарска	10 75	11 50
галачка	10	14
Кукуруза (румунски) руски	10 75	11 50
угарски	10	14
Раж	16 75	22
Лечам	12 25	15 50
Зоб угарска	108	115
арбанска	118	125 50
арбанска	123	—
истарска	47	90
Штице корушке јеловице	42	70
штајерске	10 80	12 90
Греде	6	12
буквице	55	62
Уље итал. ниже врсте	—	—
најбоље	40	41
средије врсте	40	41
дјалматинско	9 75	—
истарско	13	—
Камено уље у барику	165	85
у кашетама	—	—
Коже стројене	—	—
сухе воловије	70	100
дјалм. ист. и бог.	75	35
јагњеће за 100 ком.	60	80
дјалматинске	—	—
коже за 1 кил.	—	—
кунске слане	—	—
сухе	28	37
вечје за 100 комата у сребру	24	31
Бакар	13	25
Сврдел 1 барно	26	27
Ветриол модри за 100 кил.	—	—
зелени	67	100
Масло	39	40
Лој дјалматински	68 50	—
Сало	60	65
Маст (сало растопљено)	—	—
Слањина	—	—
Ракија етолитар (100 литара)	25	26
Галиви истарски за 100 кил.	9	—
Руж	8 50	—
истарски	6 25	6 50
дјалматински	12	14
Лешје од лаворике	—	—
Винске стротине (Geirula)	31	48
сплох	28	—
Мед	—	—
Лумбер (јабучице од	12 25	13
лаворике)	3 75	9
Пакал барно од 100 калогр.	2	18
Цуне (штраце) за 100 кил.	14	16
Катрам дјалматински	14	—
Петролеј	14	—

У државној штампарији.

Уредник и издавалац Божа Новаковић.